למימר דנקט הכי לאשמעי

דאם אינה רגילה בו מותר דא"כ מאי פריך לקמן מאי קמ"ל רב, ג) שייך לדף ח.

ומהר"מ כתב דהך ד"ה בעירבו עם ד"ה דאי וד"ה

אם כולם דיבור אחד.

הגהות הב"ח

(h) תום' ד"ה בעירבו וכו' דלמפולש לא מהני לחי

אלא. נמחק חיבת אלא ובעו"ה נמחק ג"כ מה שנ"ב: (ב) בא"ד כלה

בג א ב מיי׳ פי״ז מהלי שבת הלכה יח סמג עשיו דרבנו א טוש"ע א"ח מי שסה סעיף ג:

רב ניסים גאון

יכבר נטלו מי שהוא ראוי וכבו נטכו מי שווא האוד לו. ואם בט״ו בשבט אמרו הרי שנה שניה עדיין . לא יצאת. וזה המעשר שהפריש מעשר שני הוא וחייב לאכלו הוא או כספו בירושלים. ולפיכך פדאהו בכסף ואכל כספו לפנים מן החומה כראוי לו כדי להנצל מן הספק.

רבינו חננאל

אינה כרב. דכיון דאמר רב מבוי שנפרץ במילואו טבר שנפוץ במילואו לחצר ונפרצה כנגדו חצר לרה"ר החצר מותרת ומבוי אסור. אמאי אסור אלא כשמואל. ואמר ליה יהוד׳ דלא אצטריך למבוי שכלה לרחבה ולא כלום, שכיוו לוחבון דיא כיום, ואי קשיא משמיה דרב ליהוי כשמואל. ולא היא לרב נמי לא קשיא כיון דפרשה רב ששת הא דאמר רב חצר מותרת ומבוי אסור בשלא עירבו בני חצר עם בני מבוי, אבל אם עירבו מבוי נמי מותר. הכא נמי בשעירבו

דאי דרב קשיא דרב אדרב בתרתי דאמר רב מבוי שנפרץ במלואו לחצר ונפרצה חצר כנגדו חצר מותרת. דנני מנוי לא אסרי עלה דאין דריסתם עלה ורשות הרבים נמי לא אסרה דלא הוי פרצה

יותר מעשר והוי פתח ומבוי אסור משום פילוש דהעומד במבוי רואה

רשות הרבים כנגדו ואינו רואה שיכול לנטות לכאן ולכאן ומדנקט נפרצה חלר כנגדו משמע דוקא שנפרלה חלר כנגדו אסור משום דהוי כמפולש אבל אם לא נפרלה אפילו אם לא עירבו מותר אע"ג דנפרץ המבוי במלואו לחצר משום דקסבר נראה מבחוץ ושוה מבפנים נידון משום לחי ופתח ומתני׳ דגדולה מותרת וקטנה אסורה מוקי לה בנכנסין כותלי קטנה לגדולה וליכא למימר דאסור משום מפולש ומשום שנפרץ במלואו ולא עירבו קאמר דא"כ הוה ליה למינחט רחבה דהוה משמע דאסור משום מפולש וגם הוה משמע מדנקט רחבה ולא נקט חלר מכלל דבחלר יש עוד איסור אחר דהיינו בני חצר עם בני מבוי כאן שלא עירבו משום שלא עירבו אבל השתא דנהט חצר משמע אפילו איסור דלא עירבו דשייך בחלר ליכא אלא משום שנפרלה

חלר כנגדו והיינו דקשיא דרב אדרב בתרתי דרב סבר נידון משום לחי ופתח ואסור משום מפולש ורב יהודה סבר דאין אסור משום מפולש ונראה מבחוץ ושוה מבפנים אינו נידון משום לחי ופתח. אסברא לך כאן שעירבו כלומר רב לא אסר מטעם מפולש ולא נקט נפרצה חצר כנגדו אלא משום שריותא דחלר אע"ג דרבים נכנסין לה בזו ויולאין לה בזו שריא אבל מבוי אסור אפילו לא נפרצה חצר כנגדו משום דנפרץ במלואו לחצר ולא עירבו וסבר נראה מבחוץ אינו נידון משום לחי ופתח ודווקא נפרץ במלואו אבל אי לא הוה נפרץ במלואו שרי אע"ג דלא עירבו כיון דאינה רגילה בו כדאמר ונפרץ משמע דאינה רגילה בו והוא הדין ט דהוה מצי למינקט במבוי פתוח לחלר דאסור כיון דרגילה בו אע"ג דלא הוי במלואו אלא אי נקט הכי לא הוה קמ"ל רב מידי דכיון דפתח גמור הוא פשיטא דלא אתו רבים ומבטלי מחילתא אי נמי לא הוה מצי למינחט בפתוח לחצר דאע"ג דרגילה בו הוה שרי הואיל ולבני חצר יש להם דרך לרה״ר בלא מבוי דכגון זו כופין אותו על מדת סדום כדאמרינן במי שהוליאוהו (לקמן ד' מט.) גבי חלר שבין שני מבואות: ם בעירבן קמיפלגי בדרב יוסף. דהיינו כלה לאמלע רחבה ורצ יוסף מפרש מילמיה דרב יהודה הא דאמר אין נריך

כלום ותירוץ דכאן בעירבו לא תירצו בימי רב יוסף וסבר רב יוסף

דאי דרב קשיא דרב אדרב בתרתי דאמר רב ירמיה בר אבא אמר רב א מבוי שנפרץ במלואו לחצר ונפרצה חצר כנגדו חצר מותרת ומבוי אסור ואמאי ליהוי כמבוי שכלה לרחבה אמר ליה ° אנא לא ידענא עובדא הוה בדורא דרעותא מבוי שכלה לרחבה הוה ואתא לקמיה דרב יהודה ולא אצרכיה ולא מידי ואי קשיא משמיה דרב תיהוי משמיה דשמואל ולא קשיא מידי השתא דאמר ליה רב ששת לרב שמואל בר אבא ואמרי ליה לרב יוסף בר אבא אסברא לך כאן שעירבו כאן שלא עירבו דרב אדרב נמי לא קשיא כאן י שעירבו

במבוי שהרי דריסת רגליהם עליו ורשות הרבים נמי לא אסר עלה דחצר הפתוח לו כפתחש הוא: ומבוי אסור. קס"ד מדנקט ונפרלה חלר כנגדו משום דמיחזי כמבוי מפולש קא אסר ליה ולאו משום דנפרן לחלר ורב יהודה מדנקט רחבה אשמעינן דמשום מפולש לא מיתסר וברחבה ליכא דיורין דליתסרו עליה אבל אי הוה כלה לחצר אסרי עליה ולקמן מפרש טעמייהו. והיינו דקשיא דרב אדרב בתרתי אי משום מפולש אי משום הנפרץ לחצר ואסרי עליה בני חזר דנפרץ המבוי במלואו לרשות האסורה לו: לא ידענא.

במלואו. כותל אמלעי על פני כולו: ונפרלה חלר כנגדו. בפחות

מעשר: חלר מוחרת. דלדידה לא הוי במלואה ונשתיירו בה גיפופין

מכאן ומכאן לפיכך לגבי דידה פתחים נינהו ולא אסרי עלה בני מבוי

שאין מבוי אוסר על חלירות הפתוחין לו אבל חלירות אוסרין

ממאן גמרה: בדורא דרעוחא. כפר רועים: שכלה לרחבה. ורחבה נפרלה בכותל שכנגדה: אסברא לך. מילתיה דרב דגמירנא לה מיניה: כאן שעירבו כאן שלא עירבו. כלומר האי מבוי

אסור דהאמר רב יש חילוה בדבר שפעמים אסור ופעמים מותר עירבו בני החלר עם בני מבוי בני מבוי מותרין דהא דאסר ליה רב לאו משום מפולש קאסר ליה כדמוקמינן לקמן [ח.] בזה שלא כנגד זה והאי נפרלה חלר כנגדו משום רבותא דחלר נקט דאף על גב דרבים נכנסין לה בזו ויולאין לה בזו אפילו הכי שריא הואיל ונפרלה בפחות מעשר דחשיב כפתח חלר אבל איסור מבוי לאו משום [פירלה] דכותל שכנגדו הוא אלא משום דבני חלר אסרי עליה כי לא עירבו דכיון דלדידיה הוי מלואו פירצה הוא ודיורי חצר אוסרין עליו והוא אינו אוסר עליהן כדאמרינן בפרק כל גגות העיר (לקמן ד' 15.) גבי חלר גדולה שנפרצה לקטנה דיורי גדולה בקטנה כלומר אוסרים בקטנה דדידהו הוא דבטלה לגבה ואין דיורי קטנה בגדולה דלגבי גדולה פתח הוא ושתי חלירות שיש ביניהן פתח לא אסרן אהדדי כדאמרינן בפרק חלון (לקמן ד' עו:) נפרץ הכותל עד עשר אמות אם רלו מערבין שנים ואם רצו מערבין אחד מפני שהוא כפתח ושניהם מותרין זה בזה: דרב אדרב נמי לא סיקשי. כלומר מהשתא מלינן למימר דרב יהודה בדורא דרעותא כרב עבדוה כדאמרינן כאן שעירבו וכאן שלא עירבו וברחבה ליכא דיורין למיסרי אמבוי:

לנידי רחבה ונפרנה רחבה

גליון הש"ם גמ' אנא לא ידענא עובדא הוי. לקמן דף יכ ע"ח ב"ב דף נד ע"ב ושם דף פנ ע"ב: תום' ד"ה בחידושי כתבתי דלא זכיתי להבין הא באמת דההיא עובדא היה בכלה לאמלע רחבה דהא למסקנא בכלה לצידי לכ"ע אסור ואיר לא אלרכה ר"י ולא מידי וכיון שכן למה דהיה סבר ר"י מחלה דפלוגתייהו בלידי דבאמלע ליכא חידוש ושריא לכ"ע איך הביא ראי מההוא עובדא הא שם היה בכלה באמצע וה׳ 'איר עיני: בא"ד דאפי נפרץ במלואו נמי במפולש. וק"ל הא כמו דהרחבה וחלר לא הוי כמפולש מכח הגיפופין שלהן ה"ג המבוי בלא נפרץ

> דנראה מבחוץ לרב נידון משום לחי כדס"ד מעיקרא אליבא דרב והכי נמי דייק רב יוסף ממלחיה דרב הונא דהוא תלמידיה דרב דנדון משום לחי אך קשה דלא שייך למימר קמיפלגי בדרב יוסף הואיל ולא איירו במה שבא רב יוסף לחדש והיינו דאסור בלידי רחבה וי"ל דאי לאו מילחיה דרב יוֹסף ה״א דפליגי נמי בלידי רחבה והוה קשה היכי שרי שמואל בלידי רחבה היכא דאיכא תרתי לריעותא שלידו אחד מפולש עד רה״ר ולידו השני נמ^י אע"ג דנראה מבחוץ האמר שמואל דאין נידון משום לחי לכך הולרך להביא דרב יוסף דבכלה לאמצע רחבה פליגי דלא הוי תרתי לריעותא וגם לרב נמי הוה קשה הואיל וסבר דנידון משום לחי אמאי אסר משים מפולש דהוה סברא לומר דהא בהא סליא ולכך מייחי דרב יוסף דלאו הא בהא תליא דבכלה לפידי רחבה אסור לכולי עלמא אפילו למאן דאמר נידון משום לחי וטעמא משום דלמפולש לא מהני לחי ^(א) אלא לר׳ יהודה והא דלא משני לעיל דרב יהודה בכלה לאמצע ודרב בכלה מן הצד או כאן בזה כנגד זה וכאן בזה שלא כנגד זה משום דהאמת חירן לו דהא רב ששת לא מחמת קשיא תירץ אלא קבלה היתה בידו כך יש לפרש לפי שיטת רש"י ° ור"י מפרש דרחבה דהכא לא הויא כרחבה דפ' שני (ד' כד:) דהתם מיירי ביתירה מבית סאתים ולא הוקף לדירה והויא כרמלית ואין מטלטלין בה אלא בד׳ אבל רחבה דהכא אינו כן דא״כ הוה כלה לבקעה אלא מיירי בדאית בה דיורין מדמפליג בין עירבו ובין לא עירבו דלא גרע מחורבה דאמר בפרק הדר (לקמן ד' עד.) דאסור כ"ש רחבה דאית בה דיורין טפי מחורבה והיתה אסורה אי לאו דס"ד השתא דסבר רב יהודה נראה מבחוץ נידון משום לחי וקס"ד השתא מדלא מפליג רב יהודה בשריותא משמע דשרי בכל ענין אפילו כלה לזידי רחבה ונפרצה (^{כ)} חצר כנגדו ואפילו לא עירבו ועוד מדאיירי רב יהודה בנפרצה כנגדו ואיצטריך לאשמועינן דלא הוי מפולש א״כ על כרחך ס״ל נראה מבחוץ ושוה מבפנים נדון משום לחי דאי לא חשיב לחי אמאי שרי בכלה ללידי רחבה דלאמלע רחבה פשיטא דלא הוי מפולש וא״כ איכא מרתי לריטותא שלידו אחד מפולש עד רשות הרבים ולידו השני נמי נהי דנראה מבחוץ הא לא חשיב לחי אלא וודאי חשיב לחי והשתא לא הוי תרתי לריעותא [דחשיב] לחי מלד אחד כדאמר לקמן (ד' ט.) ולימא לבוד מרוח אחת ותשתרי ונקט רחבה משום דעובדא הכי הוה והוא הדין חלר אע"ג דרב יוסף קאמר משמיה דרב יהודה והוא מוקי לה לקמן בכלה לאמלע רחבה אבל בלידי רחבה אסור ההוא לא שנו הוי לפי המסקנא. חצר מותרת ומבוי אסור השתא ס״ד אסור משום מפולש בכלה לנידי חצר ונפרצה כנגדו אפילו עירבו דבכלה לאמנע אין סברא לאסור משום פילוש מדקאמר ונפרץ חזר כנגדו ואסור בשלא עירבו אפילו בכלה לאמנע ולא נפרצה חזר כנגדו מדנקט במלואו משמע דאסור משום דנפרץ במלואו דהיינו בלא עירבו ובדלא נפרצה כנגדו דאי בנפרצה ובעירבו מאי אריא ונפרץ במלואו ° דאפילו לא נפרץ במלואו הוי כמפולש ולא מהני לחי עד דאיכא צורת הפתח ועוד מדנקט חצר ולא נקט קרפף דליח בה דיורין משמע משום דיורין שבחצר בא נמי לאסור ועוד דאי לא אסור אלא משום פילוש הוה ליה למימר מבוי שנפרץ במלואו לנידי חזר מדלא נקט הכי משמע דבכלה לאמצע נמי מיירי ואסור משום דלא עירבו וסבר נראה מבחוץ ושוה מבפנים אינו נידון משום לחי ומיהו מדאסר בלידי חלר משום פילוש אין להוכיח דסבר דאינו נידון משום לחי דאפילו נידון משום לחי הוי מפולש דהא רב יוסף אסר בלידי רחבה לכ"ע אפילו למ"ד נידון משום לחי. דרב אדרב נמי ל"ק כאן בעירבו פי׳ הא דרב יהודה בכלה לאמצע כדמפרש רב יוסף אע״ג דלא מפליג בשריותא אין לחוש דכיון דתרוייהו מילסיה דרב מה שסתם כאן פירש כאן ועוד כיון דסבר רב נראה מבחוץ לא הוי לחי לא חש לפרש דאיירי בכלה לאמלע רחבה דבכלה מן הלד הוי תרתי לריעותא אע"ג. דרב יוסף אית ליה נראה מבחוץ נידון משום לחי כדדייק לקמן ממלחיה דרב הונא מ"מ אוקי מילחיה דרב יהודה בעירבו משום דרב יהודה תחלת דבריו אמר משמיה דרב ונראה לרב יוסף דהסיום נמי הוי משמיה דרב אע"פ שסתם א"ר יהודה כו' ולא פירש משם מי אמר וכן רב יוסף אמר בסתם משמיה דרב יהודה מ"מ היה נראה לו שגם זה מדברי רב ורב סבר אינו נידון משום לחי והשתא אתי שפיר דקמפלגי במה שבא רב יוסף לחדש ומיהו רבינו חננאל מיישב דאתי שפיר דקא מיפלגי בדרב יוסף דרב יהודה שרי אפילו זה כנגד זה כרב יוסף ורב כרבה דבעי זה שלא כנגד זה ולקמן נמי משמע דרבה פליג אדרב יוסף דפריך ולרבה דאמר זה כנגד זה אסור מיהו ה"ל למימר דרבה ודרב יוסף איכא בינייהו: